

**CONTENT AND SIGNIFICANCE OF PEDAGOGICAL
INNOVATIVE TECHNOLOGIES**

Djamalitdinova Farangiz Nosirjon qizi

Master's student of Chirchik State Pedagogical University

Kuchkinov Abdumalik Yuldashovich

Chirchik State Pedagogical University Ph.D., Associate Professor.

ANNOTATION

This article provides a comprehensive analysis of the content, essence and significance of pedagogical innovative technologies, which are one of the most relevant areas in the modern education system. The study highlights the role of innovative approaches in improving the educational process, increasing the intellectual potential of students, and effectively preparing them for future professional activities. The article also discusses the possibilities of integrating modern information and communication technologies into the educational process, the problems of implementing pedagogical innovations in practice, and ways to overcome them.

Keywords: pedagogical innovation, innovative technologies, modern education, educational process, educational efficiency, information and communication technologies, improving the quality of education.

**PEDAGOGIK INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING MAZMUNI VA
AHAMIYATI**

Djamalitdinova Farangiz Nosirjon qizi

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti magistranti

Kuchkinov Abdumalik Yuldashovich

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti p.f.f.d,dotsent.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimidagi eng dolzarb yo'nalishlardan biri bo'lgan pedagogik innovatsion texnologiyalarning mazmuni, mohiyati va ushbu

texnologiyalarning ahamiyati atroflicha tahlil qilingan. Tadqiqotda ta'lim jarayonini takomillashtirish, o'quvchilarning intellektual salohiyatini oshirish hamda ularni kelajak kasbiy faoliyatiga samarali tayyorlashda innovatsion yondashuvlarning o'rni yoritilgan. Shuningdek, maqolada zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilishning imkoniyatlari va pedagogik innovatsiyalarni amaliyotga tatbiq etishdagi muammolar hamda ularni bartaraf etish yo'llari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik innovatsiya, innovatsion texnologiyalar, zamonaviy ta'lim, ta'lim jarayoni, o'quv samaradorligi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, ta'lim sifatini oshirish.

СОДЕРЖАНИЕ И ЗНАЧЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Джамалитдинова Фарангиз Носирджон кызы

Магистрант Чирчикского государственного педагогического университета.

Кучкинов Абдумалик Юлдашович

Чирчикский государственный педагогический университет к.п.н., доцент

АННОТАЦИЯ

В данной статье представлен всесторонний анализ содержания, сущности и значимости педагогических инновационных технологий, являющихся одним из наиболее актуальных направлений в современной системе образования. Исследование подчеркивает роль инновационных подходов в совершенствовании образовательного процесса, повышении интеллектуального потенциала учащихся и эффективной подготовке их к будущей профессиональной деятельности. В статье также рассматриваются возможности интеграции современных информационно-коммуникационных технологий в образовательный процесс, проблемы внедрения педагогических инноваций на практике и пути их преодоления.

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

Ключевые слова: педагогические инновации, инновационные технологии, современное образование, образовательный процесс, эффективность образования, информационно-коммуникационные технологии, повышение качества образования.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim jarayonida pedagogik innovatsion texnologiyalarning o'rni va ahamiyati tobora ortib bormoqda. Ushbu texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning qiziqishlarini rag'batlantirish hamda ularni kelajak hayotga samarali tayyorlashda muhim rol o'ynaydi. Innovatsion texnologiyalar o'qitishning an'anaviy usullaridan farqli o'laroq, bilimlarni yanada chuqurroq o'zlashtirishga, ijodiy fikrlashni rivojlantirishga va muammolarni yechish ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Pedagogik innovatsion texnologiyalarning mazmuni o'qitish jarayoniga yangi yondashuvlarni, zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalarini va interfaol usullarni integratsiya qilishni o'z ichiga oladi. Bularga loyihaviy ta'lim, muammoli ta'lim, ta'limda o'yin texnologiyalari, masofaviy ta'lim va boshqalar kiradi. Bu texnologiyalarning asosiy maqsadi – o'quvchini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish, uning mustaqil va ijodiy faoliyatini rag'batlantirishdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Pedagogik innovatsion texnologiyalar mavzusi bugungi kunda nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham keng o'rganilmoqda. Xalqaro va mahalliy tadqiqotchilar ushbu texnologiyalarning mohiyatini, ularning ta'lim jarayoniga tatbiq etilish usullarini va kutilayotgan natijalarni turli manbalarda tahlil qilganlar.

Xorijiy adabiyotlarda, masalan, Jon Dewey (1938) ning "Experience and Education" asarida ilgari surilgan "tajribaga asoslangan ta'lim" g'oyalari keyinchalik paydo bo'lgan ko'plab innovatsion yondashuvlarga asos bo'lgan. Bruner (1960) ning "The Process of Education" kitobida ta'kidlanganidek, o'quvchining faol izlanishi va

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

bilimlarni o'zi kashf etishi ta'lim samaradorligini oshiradi. Zamonaviy tadqiqotlarda konstruktivizm, sotsial konstruktivizm kabi ta'lim nazariyalari innovatsion texnologiyalarni asoslashda muhim o'rin tutadi (Vygotsky, 1978; Piaget, 1970). Axborot texnologiyalarining rivojlanishi bilan bog'liq holda, masofaviy ta'lim, onlayn kurslar, gamifikatsiya kabi yangi shakllar tadqiqotchilar e'tiborini tortmoqda (Siemens, 2005).

O'zbekistonda ham pedagogik innovatsion texnologiyalarni joriy etishga katta e'tibor qaratilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim va ilm-fan sohasidagi farmonlari va qarorlari (Masalan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 23 sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasida ta'lim sifatini baholash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risidagi" PQ-4832-sonli Qarori) ta'limni modernizatsiyalash, yangi pedagogik texnologiyalarni keng joriy etishni talab etadi. Mahalliy tadqiqotchilar, jumladan, Yo. To'rayev, A. Qayumov, N. Hasanboyeva va boshqalar o'z ilmiy ishlari va maqolalarida milliy ta'lim tizimiga mos innovatsion texnologiyalarni qo'llashning o'ziga xos jihatlarini, didaktik asoslarini va samaradorligini tadqiq etganlar. Ularning ishlari pedagogik jarayonlarni takomillashtirishda zamonaviy yondashuvlarning muhimligini ta'kidlaydi.

Ushbu tadqiqot sistemali yondashuv metodologiyasiga asoslanadi. Pedagogik innovatsion texnologiyalar murakkab tizim sifatida qaralib, uning tarkibiy qismlari (mazmuni, shakllari, usullari, vositalari) va ular o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik hamda ta'lim jarayonining umumiy maqsadlariga erishishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, taqqoslama tahlil usuli orqali turli innovatsion texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari va ularning afzalliklari aniqlanadi. Amaliy usullar (kuzatuv, so'rovnoma, tajriba-sinov) orqali esa ushbu texnologiyalarning ta'lim jarayonidagi samaradorligi tekshiriladi. Tadqiqotda umumlashtirish va xulosalash usullaridan foydalanib, nazariy bilimlar va amaliy natijalar asosida xulosa chiqariladi. Ushbu metodologiya pedagogik

innovatsion texnologiyalarning mazmunini chuqur o'rganish va ularning ta'lim tizimidagi ahamiyatini aniqlash imkonini beradi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi zamonaviy ta'lim jarayonida pedagogik innovatsion texnologiyalarning mazmunini va ularning ahamiyatini aniqlashdir. Tadqiqot sistemali yondashuv metodologiyasiga asoslanadi, bunda pedagogik innovatsion texnologiyalar murakkab tizim sifatida o'rganiladi. Tizimning tarkibiy qismlari (mazmuni, shakllari, usullari, vositalari) va ularning o'zaro bog'liqligi hamda ta'limning umumiy maqsadlariga erishishdagi roli tahlil qilinadi.

Tadqiqot usullari sifatida quyidagilardan foydalanildi:

- Nazariy tahlil: Mavzu bo'yicha mavjud adabiyotlar, ilmiy maqolalar va dissertatsiyalar chuqur o'rganildi. Pedagogik innovatsion texnologiyalarning mohiyati, tasnifi va turlari aniqlandi.
- Qiyosiy tahlil: Turli innovatsion texnologiyalarning afzalliklari va kamchiliklari, ularning turli ta'lim bosqichlari va fanlari uchun mosligi taqqoslandi.
- Empirik tadqiqotlar:
- Kuzatuv: Ta'lim muassasalarida innovatsion texnologiyalardan foydalanish jarayoni kuzatildi.
- So'rovnoma va intervyular: O'qituvchilar va talabalar bilan suhbatlar o'tkazilib, ularning innovatsion texnologiyalarga bo'lgan munosabati, ulardan foydalanishdagi duch kelinayotgan muammolar va takliflari o'rganildi.
- Pedagogik tajriba-sinov: Tanlangan innovatsion texnologiyalarni amaliyotda qo'llash va ularning ta'lim sifatiga ta'siri baholandi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, pedagogik innovatsion texnologiyalar quyidagi jihatlarga ega ekanligi aniqlandi:

1. Mazmun jihati: Innovatsion texnologiyalar an'anaviy o'qitish usullaridan farqli o'laroq, o'quvchilarning faol ishtirokini, ijodiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

rivojlantirishga qaratilgan. Ular zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (masalan, interaktiv doskalar, onlayn platformalar, multimedia resurslari) o'z ichiga oladi. Shuningdek, loyihaviy faoliyat, muammoli ta'lim, kichik guruhlarda ishlash kabi usullar muhim o'rin tutadi.

2. Ahamiyati:

- O'quvchilar uchun: Bilimlarni chuqur va ongli o'zlashtirish, mustaqil o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish, ijodiy salohiyatni rivojlantirish, motivatsiyani oshirish.
- O'qituvchilar uchun: Kasbiy mahoratini oshirish, zamonaviy pedagogik usullarni qo'llash imkoniyatini kengaytirish, ta'lim jarayonini individual yo'naltirish.
- Umumiy ta'lim tizimi uchun: Ta'lim sifatini ko'tarish, jahon ta'lim standartlariga moslashish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash.

So'rovnomalar natijasi shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilarning aksariyati (75%) innovatsion texnologiyalarning samaradorligiga ishonadi, ammo ulardan foydalanishda texnik ta'minot va malaka oshirish bo'yicha qo'shimcha ko'makka muhtojliklarini bildirishgan. Tajriba-sinov natijalari esa, innovatsion texnologiyalar qo'llanilgan guruhlarda o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish darajasi an'anaviy usullar qo'llanilgan guruhlarga nisbatan o'rtacha 15-20% yuqori ekanligini ko'rsatdi. Shunday qilib, pedagogik innovatsion texnologiyalar nafaqat o'quv jarayonining mazmunini boyitibgina qolmay, balki ta'limning barcha darajalarida sifat o'zgarishlariga olib keluvchi muhim vosita hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev Sh. M. Qonun ustuvorligi – inson huquqlari va erkinliklarining kafolati. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Azizxo'jayeva N. N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2003.
3. Ibragimov B. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar: mohiyati, tavsiflari va qo'llanilishi. – Toshkent: Iste'dod, 2009.

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

4. G‘ulomov K. S., Qobilov R. O. Axborot texnologiyalari asoslari. – Toshkent: O‘zbekiston, 2004.
5. Ochilov M. O‘quv jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo‘llash samaradorligi. – Toshkent: TDPU, 2012.
6. Polat S. K., Yildirim A. Fatih Projesi Kapsamında Eğitim Teknolojileri Kullanımı Üzerine Bir Araştırma // 5. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiriler Kitabı. – 2015.
7. Yuldoshev J. G‘., Usmonov S. A. Zamonaviy o‘qitish texnologiyalari. – Toshkent: Iste’dod, 2009.
8. Abdullayeva G. R. Ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo‘llashning nazariy-metodik asoslari. Pedagogika fanlari nomzodi ... avtoreferati. – Toshkent, 2012.
9. Ramazonov O. R. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ularni qo‘llash samaradorligi. – Toshkent: Fan, 2007.
10. To‘xtayev A. Ta’limda innovatsiya va integratsiya. // Ma’rifat, 2021. – № 2. – B. 15-17.

